06/03/2024

Ο θεσμός της Επαρχιακής Συνόδου στην Αυστραλία: Μία θεολογική αποτίμηση

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

Ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης του Οικουμενικού Θρόνου π. Χριστοφόρος Κρικέλης, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, σε άρθρο του υπό τον τίτλο: «Ο θεσμός της Επαρχιακής Συνόδου στην Αυστραλία: Μία θεολογική αποτίμηση», σημειώνει ότι το τρέχον έτος 2024 θα καταγραφεί στην ιστορία ως έτος «ανα-γεννήσεως» της Ορθοδόξου Εκκλησίας στους Αντίποδες, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι ο θεσμός τη Επαρχιακής Συνόδου θα διασφαλίσει τη συνέχειά της στο μέλλον πάνω στα πιο σταθερά θεμέλια που υπάρχουν.

Παρακάτω ολόκληρο το άρθρο του Πανοσιολογιωτάτου π. Χριστοφόρου:

Το έτος 2024 θα καταγραφεί στην ιστορία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας όχι μόνο ως η εκατοστή επέτειος της ιδρύσεως ή "γεννήσεως" της Ορθοδόξου Εκκλησίας στην πέμπτη ήπειρο (1924), υπό τη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αλλά και ως η χρονιά εκείνη κατά την οποία έλαβε χώρα ένα κολοσσιαίων διαστάσεων γεγονός, τουτέστιν, η "ανα-γέννησή" της, μέσω του θεσμού της Επαρχιακής Συνόδου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.

Το γεγονός αυτό για την Εκκλησία στους Αντίποδες είναι εξαιρετικής σημασίας. Πρόκειται για ένα αξιομνημόνευτο ορόσημο, το οποίο θα διασφαλίσει τη συνέχειά της στο μέλλον πάνω στα πιο σταθερά θεμέλια που υπάρχουν, εφόσον συνίσταται σε μία απόφαση η οποία "ἔδοξε… τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν" (Πράξ. 15:28). Πράγματι, το εν λόγω συνοδικό σύστημα διοικήσεως στην Εκκλησία ανάγεται στην εποχή των Αποστόλων, οι οποίοι συναντήθηκαν οι ίδιοι εν συνόδω για να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα του καιρού τους. Το βλέπουμε αυτό ξεκάθαρα στη Σύνοδο των Ιεροσολύμων (49 μ.Χ.), για παράδειγμα, όπως καταγράφεται στις Πράξεις (Πράξ. 15:6-29), όπου οι Απόστολοι του Χριστού καθόρισαν για εμάς τα ουσιώδη κριτήρια για τη λήψη κοινών αποφάσεων στην Εκκλησία, ειδικά μέσω της συνάξεως των Αποστόλων και αργότερα μέσω των διαδόχων τους, των Επισκόπων.

Από θεολογικής πλευράς, ο λόγος για την αναγκαιότητα του συνοδικού συστήματος έγκειται στο γεγονός ότι αυτό αντανακλά την ίδια την ουσία της Εκκλησίας ως κοινωνίας. Επιπρόσθετα, αντανακλά το ίδιο το "είναι" του Τριαδικού μας Θεού, ο οποίος αποτελεί κοινωνία τριών Θείων Προσώπων (Πατρός, Υιού και Αγίου Πνεύματος), αξεδιάλυτα ενωμένων και μετόχων της αυτής Θείας Ουσίας, δηλαδή, έναν Θεό. Για τη θεολογία, όπως έχει σημειώσει περίφημα ο μακαριστός Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης (Ζηζιούλας), η Εκκλησία, η οποία αντανακλά το μυστήριο του Θεού, δεν είναι τίποτα λιγότερο από κοινωνία, σύναξη πιστών "ἐπὶ τὸ αὐτό" (Πράξ. 2:1), οι οποίοι με τον τρόπο αυτό γίνονται κάτι απεριόριστα μεγαλύτερο από αυτό που είναι ως άτομα.

Γίνονται αυτό τούτο το Σώμα του Χριστού, όπως διαβάζουμε στην επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς τους Κορινθίους (πρβλ. 1 Κορ. 10:16), “τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου” (Εφ. 1:23). Η Εκκλησία είναι σε θέση να μας επιδαψιλεύσει αυτήν την ανεκτίμητη δωρεά της κοινωνίας με τον Θεό, διότι στο βαθύτερο οντολογικό της επίπεδο συνιστά όντως ‘κοινωνία’. Σημειωτέον ότι αυτό σημαίνει πως ό,τι είναι και κάνει η Εκκλησία, οφείλει να απορρέει από το εν λόγω πλαίσιο του κοινωνείν. Πράγματι, όλες οι δομές της, όλες οι διακονίες της θα πρέπει επίσης να προσδιορίζονται από τον τρόπο του κοινωνείν.

Κατά συνέπεια, ένα βασικό κριτήριο για όλες τις μορφές εξουσίας και διοικήσεως εντός της ζωής της Εκκλησίας έγκειται στο γεγονός ότι το κοινωνείν αποτελεί τον εγγενή χαρακτήρα τους. Με τον ίδιο τρόπο που η Αποστολική Σύνοδος στα Ιεροσόλυμα συνήλθε “ἐπὶ τὸ αὐτό” για να συσκεφθεί πάνω στα διάφορα ζητήματα “ὁμοθυμαδὸν” (Ρωμ. 15:6) και – υπό τον όρο αυτό και μόνο – να προχωρήσει σε αποφάσεις που αφορούσαν την Εκκλησία κατά τους χρόνους της Καινής Διαθήκης, έτσι και η Εκκλησία μας εδώ στην Αυστραλία θα αντανακλά τώρα το ίδιο θεόσδοτο μέσο όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων για το καλό της Εκκλησίας μας στο μέλλον. Πράγματι, υπό το πρίσμα της σημασίας που έχει η εν λόγω συνοδική μορφή διοικήσεως, έχει ειπωθεί ορθά ότι η Εκκλησία παύει να είναι Εκκλησία όταν δεν ενεργεί κατά τον τρόπο του κοινωνείν.

Είναι γι’ αυτόν ειδικά τον λόγο που η Ιερά Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας πλημμυρίζει από χαρά και ευφροσύνη, μιας και η πλέον πρόσφατη απόφαση που έλαβε η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου την 28η Φεβρουαρίου 2024, σχετικά με την έγκριση του νέου Συντάγματος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας, το οποίο προβλέπει ότι από τούδε και στο εξής η διοίκηση της Εκκλησίας θα γίνεται από την Αγία Επαρχιακή Σύνοδο, διασφαλίζει και για την Εκκλησία μας εδώ στην Αυστραλία τον θεόσδοτο συνοδικό τρόπο διοικήσεως. Ανακοινώθηκε ότι στην μόλις συσταθείσα Επαρχιακή Σύνοδο θα προεδρεύει ο εκάστοτε Αρχιεπίσκοπος, στην περίπτωσή μας, δηλαδή στην πρώτη Επαρχιακή Σύνοδο στην ιστορία της Ιεράς Αρχιεπισκοπής μας, θα προεδρεύει ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ.κ. Μακάριος, ενώ μέλη της θα είναι οι Βοηθοί Επίσκοποι υπό τη νέα τους ιδιότητα ως Χωρεπίσκοποι.

Διατελούμε αιωνίως ευγνώμονες προς τον Σεβασμιώτατο Αρχιεπίσκοπο και Ποιμενάρχη μας για όλες τις άοκνες προσπάθειές του, αφενός μεν αναφορικά με την προετοιμασία του νέου Συντάγματος για την Εκκλησία μας – ειδικά εν όψει του γεγονότος ότι το υπάρχον Σύνταγμα συντάχθηκε το 1959 και δεν μπορούσε πια να ανταποκριθεί επαρκώς στις ανάγκες της Εκκλησίας του σήμερα – αφετέρου δε

αναφορικά με την παρουσίαση του νέου Συντάγματος στον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, ο οποίος με την έγκριση και ευλογία του το έθεσε υπόψιν της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου, η οποία και το αποδέχθηκε.

Ευχαριστία και δόξα πρέπουν στον Θεό για την θαυμαστή σχέση Πατρός – Υιού που βλέπουμε μεταξύ του Πατριάρχη μας και του Αρχιεπισκόπου μας, η οποία μας καθιστά κοινωνούς της Σεβασμίας Έδρας της Κωνσταντινουπόλεως, δικαίως χαρακτηριζομένης ως του Προεξάρχοντος αλλά και Πάσχοντος Κέντρου όλων των ανά τον κόσμο Ορθοδόξων Εκκλησιών. Ευχαριστία και δόξα πρέπουν στον Θεό για το θεόπνευστο όραμα του Οικουμενικού μας Πατριάρχη όσον αφορά το μέλλον της Ορθοδοξίας στους Αντίποδες, ενός Πατριάρχη του οποίου η μακρά διακονία έχει συνοδευτεί από μία άνευ προηγουμένου και πέραν πάσης συγκρίσεως σοφία.

Τέλος, ευχαριστία και δόξα πρέπουν στον Θεό για τον Πνευματικό Πατέρα που έχει χαρίσει στην Εκκλησία μας στο πρόσωπο του εξεχόντως ευγενικού και σεβάσμιου Αρχιεπισκόπου κ.κ. Μακαρίου – ενός λαμπερού όντως παραδείγματος για πολλούς από εμάς, αναφορικά με το τι σημαίνει αυθεντικός εν Χριστώ πατέρας, ο οποίος καθημερινά θυσιάζει τον εαυτό του χωρίς περιορισμούς, χάρη στην αγάπη που έχει για το καλό της Εκκλησίας μας, χαρίζοντας σε μας, τα παιδιά του, ένα ασφαλές καταφύγιο και μία ακλόνητη στέγη, έτσι ώστε η χαρά του αναστημένου Χριστού να συνεχίσει να μαρτυρείται ως το πλήρωμα της χαράς στο απώτατο μέλλον.